

ETGAR KERET

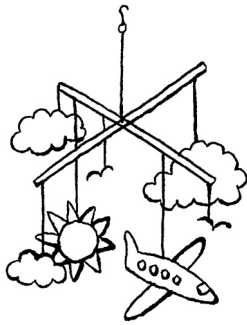
ŞAPTE ANI BUNI

Traducere din engleză de
Ioana Miruna Voiculescu

 HUMANITAS
BUCUREŞTI

mamei mele

primul an



brusc, același lucru

— Pur și simplu urăsc atacurile teroriste, îi spune asistenta slabă celei mai în vârstă. Vrei gumă?

Asistenta mai în vârstă ia o lamă și dă din cap afirmativ:

— Ce să-i faci? răspunde. Eu urăsc și urgențele.

— Nu urgențele-s problema, insistă cea slabă. Nu mă deranjează accidentele și alte chestii. Atacurile teroriste-s problema, ascultă la mine. Îți taie cheful de orice.

Stau pe banca din fața secției de obstetrică și mă gândesc: „Are dreptate“. Acum o oră, am ajuns aici, entuziasmat nevoie mare, cu soția și un taximetrist obședat de curățenie care, când ei i s-a rupt apa, a început să-și facă griji că-i strică tapițeria. Iar acum stau pe hol, posomorât, și-aștept să se întoarcă doctorii și asistentele de la Terapie Intensivă. Toată lumea s-a dus să dea o mână de ajutor răniților din atac, mai puțin cele două assistente. Până și contractiile soției s-au rărit. Probabil bebelușul simte și el că toată treaba asta cu născutul nu mai e așa de urgentă. În drum spre cantină, trec pe lângă mine mai mulți răniți pe târgi care scârțâie. În taxi, venind spre spital, nevastă-mea țipa ca o nebună, dar aici toată lumea e tăcută.

— Sunteți Etgar Keret? mă întrebă un tip într-o cămașă cu pătrățele. Scriitorul?

Dau din cap că da fără nici o tragere de inimă.

— Ei, ca să vezi! exclamă el și scoate un reportofon minuscul din geantă. Unde erați în timpul atacului?

Când mă vede ezitând, adaugă mimând compasiunea:

— Nu vă grăbiți să răspundeți. Nu vreau să vă preseze. Ați suferit o traumă.

— Nu mă găseam la locul atacului, îi explic. E o întâmplare că mă aflu aici. Am venit cu soția, care urmează să nască.

— A, spune el fără a-și ascunde dezamăgirea și oprește reportofonul. *Mazal tov*.

După care se așază lângă mine și-și aprinde o țigară.

— Poate că ar trebui să vorbiți și cu altcineva, îi sugerez, în speranța că așa voi scăpa de fumul de Lucky Strike. Adineauri i-am văzut ducând doi oameni la Neurologie.

— Ruși, spune oftând, nu știu o boabă de ebraică. Plus că oricum nu te lasă să intri la Neurologie. Sunt la al șaptelea atac în spitalul ăsta și le cunosc deja toate șmecheriile.

Stăm un minut în tăcere. E cu vreo zece ani mai tânăr decât mine, dar a început deja să chelească. Când mă surprinde că mă uit la el, îmi zâmbește și spune:

— Păcat că n-ați fost acolo. Ar fi picat bine reacția unui scriitor în articolul meu. O persoană originală, cu ceva viziune. După fiecare atac, primesc aceleași reacții: „Brusc, am auzit o bubuitură“, „Nu știu ce s-a

întâmpat“, „Era sânge peste tot“. Cât să mai ascuți aceleași lucruri?

— Nu-i vina lor, îi spun. Atacurile sunt mereu la fel. Ce-ai putea spune original despre o explozie și despre moartea fără sens?

— Asta mă depășește, îmi răspunde dând din umeri. Dumneavoastră sunteți scriitorul.

Oameni în halate albe încep să se întoarcă de la Terapie Intensivă la secția de Obstetrică.

— Sunteți din Tel Aviv, mă chestionează reporterul, cum de-ați venit să nașteți tocmai în fundătura asta?

— Ne-am dorit o naștere naturală. Secția de aici...

— Naturală? mă ia el în zeflema. Ce-i așa natural ca o mogâldeață căreia îi atârână un cordon din buric să iasă din vaginul nevesti-tii?

Nici nu încerc să-i răspund.

— I-am și spus nevesti-mii, continuă el: „Dacă o să naști vreodată, doar prin cezariană, ca-n America. Nu vreau eu să mi te lărgească un plod“. În ziua de azi, nu-mai în țările primitive, cum e a noastră, mai nasc femeile ca animalele. *Yallah*, mă-ntorc la treabă.

Dă să se ridice, dar mai face o ultimă încercare:

— Poate aveți totuși ceva de zis despre atac? mă-ntrebă. V-a afectat în vreun fel? O să-i puneți alt nume copilului sau altceva, știu și eu?

Îi zâmbesc în loc de scuze.

— Nu-i nimic, îmi zice și-mi face cu ochiul. Naștere ușoară, meștere.

Șase ore mai târziu, o mogâldeață cu un cordon atârându-i din buric iese din vaginul soției mele și începe

imediat să plângă. Încerc să liniștesc copilul, să-l conving că nu are de ce să fie îngrijorat. Că până va crește el, lucrurile se vor așeza aici, în Orientul Mijlociu: va fi pace, nu vor mai exista atacuri teroriste și, chiar dacă va mai avea loc când și când vreunul, se va găsi de fiecare dată o persoană originală, cu ceva viziune, care să-l descrie perfect. Copilul se liniștește și se gândește la următoarea mișcare. Ai zice că-i naiv – dat fiind că e nou-născut –, dar nici măcar el nu-i dispus să creadă asta, așa că, după o secundă de ezitare și un mic sughiț, se pune din nou pe plâns.

copil mare

Când eram mic, părinții m-au dus în Europa. Punctul culminant al călătoriei nu a fost nici Big Ben, nici Turnul Eiffel, ci zborul din Israel la Londra – mai precis, mîncarea din avion. Am primit o tavă cu o cutie miniaturală de Coca-Cola, iar lângă ea o cutie de fulgi de porumb ceva mai mare decît un pachet de țigări.

Surpriza provocată de cutiile în miniatură s-a transformat însă în entuziasm autentic abia cînd le-am deschis și am descoperit că gustul de Coca-Cola era același ca în cazul cutiilor de mărime normală, iar fulgii de porumb erau și ei adevărați. E greu de spus de unde-mi venea, de fapt, entuziasmul. În definitiv, vorbim despre o băutură răcoritoare și despre niște cereale puse în ambalaje mult mai mici, dar, la șapte ani, am fost sigur că sunt martorul unui miracol.

Astăzi, treizeci de ani mai tîrziu, cum stau în sufrageria mea din Tel Aviv și mă uit la fiul meu în vîrstă de două săptămîni, am exact același sentiment: iată un om care cîntărește nici cinci kilograme, dar care în adîncul lui e supărat, plictisit, speriat și senin, ca orice alt om de pe această planetă. Îmbracă-l într-un costum cu vestă, pune-i un Rolex, înfige-i o servietă mică în

mână și trimite-l în lume, și va negocia, se va lupta și va semna contracte fără să clipească. Nu vorbește, e drept. Și face pe el de câte ori are ocazia. Și sunt primul care recunoaște că mai are de învățat câte ceva înainte să poată fi trimis în spațiu sau să i se dea voie să piloteze un F-16. Dar în principiu e un om complet, împachetat într-un ambalaj de nici jumătate de metru, și nu orice om, ci unul ieșit din comun, excentric, un personaj. Genul de om pe care îl respecti, dar nu îl înțelegi pe de-a-ntregul. Pentru că, asemenea tuturor oamenilor complecși, indiferent de înălțime sau greutate, are multe fațete.

Fiul meu, iluminatul: din poziția cuiva care a citit multe despre budism, a ascultat două sau trei prelegeri ținute de diverși guru și a avut o dată diaree în India, trebuie să spun că fiul meu sugar este primul iluminat pe care l-am cunoscut. Trăiește cu adevărat în prezent: nu poartă ranchiună, nu se teme de viitor. Nu are vreo urmă de orgoliu. Nu încearcă să-și apere onoarea sau să-și atribuie merite. Bunicii lui, apropo, au deschis deja un cont de economii pe numele lui și, de fiecare dată când îl leagă în pătuț, bunicul îi povestește despre dobânda excelentă pe care i-a obținut-o și despre cât de mulți bani, calculat la o inflație medie anticipată sub 10%, va avea peste douăzeci și unu de ani, când depozitul va ajunge la termen. Cel mic nu răspunde. Dar bunicul continuă și calculează procentele folosind rata de bază a dobânzii, și atunci văd cum pe fruntea fiului meu apar câteva cute – primele crăpături în zidul nirvanei lui.

Fiul meu, drogatul: aş vrea să le cer scuze tuturor actualilor și foștilor dependenți care citesc aceste rânduri, dar, fără a-i jigni pe ei sau suferința lor, nu există poftă care să se compare cu a fiului meu. Ca un drogat sadea, nu are aceleași opțiuni ca toată lumea pentru petrecerea timpului liber – cum ar fi o carte bună, o plimbare pe înserat sau meciurile din *play-off*-ul NBA. El nu are decât două posibilități: sânul sau iadul. „Nu mai e mult și vei descoperi lumea – fetele, alcoolul, jocurile de noroc online ilegale“, îi spun, încercând să-l liniștesc. Dar, până atunci, amândoi știm că nu există altceva decât sânul. Norocul lui, și al nostru, că mama lui e dotată cu doi. În cel mai rău caz, dacă unul se strică, rămâne celălalt de rezervă.

Fiul meu, psihopatul: uneori mă trezesc noaptea și îi văd trupșorul tremurând în pat lângă mine precum o jucărie cu bateriile pe terminate, care scoate sunete guturale ciudate, și nu mă pot abține să nu-l compar în sinea mea cu Chucky din filmul de groază *Jucăria*. Cu aceeași înălțime și același temperament, nici unul n-are nimic sfânt. Țsta e lucrul cel mai enervant la fiul meu în vârstă de două săptămâni: nu are pic de moralitate, nici urmă. Rasism, inegalitate, nesimțire, globalizare – îl doare în cot de ele. Nu-l interesează nimic în afara propriilor dorințe și impulsuri imediate. Din punctul lui de vedere, ceilalți oameni pot să se ducă dracului sau pot să se înscrie în Greenpeace. Nu vrea decât lapte proaspăt sau alinarea iritației de la scutec, pe loc, iar dacă pentru a le obține trebuie să distrugă

lumea, arătați-i pe ce buton să apese. Îl va apăsa fără ezitare.

Fiul meu, evreul care se urăște pe sine...

— Nu crezi că ajunge? mă întrerupe soția. În loc să născocești acuzații isterice la adresa adorabilului tău fiu, ai putea să te faci folositor și să-i schimbi scutecul.

— OK, îi spun. OK, oricum tocmai terminam aici.

cuprins

primul an

brusc, același lucru 9 *apel și răspuns* 17 *cum*
ne războim noi 21

al doilea an

al dumneavoastră, cu nesinceritate 27 *meditație în zbor* 30 *tovarăși de așternut neobișnuiți*
34 *avocatul poporului* 39 *recviem pentru un*
vis 44 *perspectivă lungă* 50

al treilea an

înfrângerea din parc 59 *visе frumoase suedeze*
65 *război din bețe de chibrit* 69 *închinarea*
la idol 73

al patrulea an

să cadă bombele 81 *ce zice domnul?* 86
regretata mea soră 90 *drept la țintă* 97

al cincilea an

patria imaginară 105 *pisici grase* 108 *poseur*
113 *un păcătos ca oricare altul* 118 *se mai*
întâmplă și rahaturi 121 *ultimul care rămâne*
în picioare 124 *parcul de reflecții* 128

al șaselea an

de la zero 135 *petrecere în pijamale* 141 *băieții nu plâng* 145 *accident* 147 *o mustață pentru fiul meu* 152 *dragoste la primul whisky* 156

al șaptelea an

shiva 163 *în pantofii tatălui meu* 168 *gem* 172 *bani și amabilitate* 177 *pastramă* 182